

Pašvaldības aģentūra
RĪGAS PILSĒTAS ARHITEKTA BIROJS

Reģistrācijas Nr. 90002099755, Dzirnavu iela 60A-21, Rīga, LV-1050,
tālrunis 67105941, fakss 67105998, e-pasts: rpab@riga.lv

RĪGAS PILSĒTAS ARHITEKTA KOLEĢIJAS

SĒDES PROTOKOLS

14.05.2019.

Nr. 2 (102)

Sēde notiek: Rīgā, Dzirnavu ielā 60a-21, Rīgas pašvaldības aģentūrā “Rīgas pilsētas arhitekta birojs”

Sēde sākas: plkst. 14.00

Sēdi vada: direktors, Rīgas pilsētas arhitekts G. Princis

Sēdi protokolē: A. Lūse

Sēdē piedalās: E. Bērziņš, V. Brūzis, J. Dripe, A. Kronbergs, I. Purmale, V. Šlars, V. Valgums (kolēģijas locekļi; J. Krastiņa un H. Gūtmanes atsauksmes saņemtas rakstveidā un pievienotas šim protokolam), G. Princis, Z. Treimane, K. Kaugurs (RPA “Rīgas pilsētas arhitekta birojs”), L. Sarma, A. Kaķeševa (Rīgas pilsētas būvvalde), G. Bērziņš, E. Cerbulis (SIA “DEI arhitekti”), J. Lasmanis (pasūtītāju pārstāvis), I. Motivāns (LETAa), A. Feļtins

Sēdē demonstrēta prezentācija: “Jaukta tipa ēku jaunbūves Zaķusalas krastmalā 19 (2a)”

Darba kārtībā: projekta “Jaukta tipa ēkas jaunbūve Zaķusalas krastmalā 19 (2a)” izskatīšana

Gvido Princis: Diskusijas tēma – apbūves priekšlikums Zaķusalā. Diskusija nepieciešama vairāku iemeslu dēļ – tas ir ambiciozs un pilsētnozīmīgs projekts. Par Zaķusalas attīstību jau esam runājuši, gan par Z un D attīstību. Vēlētos ar kolēģijas dalībniekiem apspriest un sniegt ieteikumus projekta tālākai virzībai.

Jānis Lasmanis: Esmu attīstījis dažādus projektus, tas gan bijis pirms daudziem gadiem. Man bija izdevība ar savem kompanioniem iegādāties šo zemes gabalu Zaķusalā. Esam atguvušies no krīzes. Vēlamies realizēt ideju, kas radās pirms 7 gadiem – attīstīt Jaunos Trīs Brāļus. Izveidot 2 dzīvojamos brāļus un vienu viesnīcu. Kāpēc viesnīcu? Jo esam viesnīcu biznesā, tūrisms strauji attīstās. Tas palīdzētu potenciālajiem dzīvokļu īpašniekiem izmantot tās priekšrocības, kuras sniedz viesnīca – sākot ar ēdināšanu, SPA pakalpojumiem. Tad tika uzrunāti arhitekti, kuri mūsu domu uzlika uz papīra.

Gatis Bērziņš: Objekta projekta ieceri esam izstrādājuši ar pietāti pret Zaķusalu, kas ir nozīmīga pilsētas vieta, ievērojot apbūves noteikumus (intensitāti) un pasūtītāja vēlmes.

Ernests Cerbulis: Iecerētā ēku kompleksa – 3 ēkas (1 viesnīca un 2 dzīvojamās ēkas) novietne ir tuvu Salu tiltam, atrodoties aptuveni 90 m no tā. Līdz ar to jāreķinās ar trokšņa piesārņojumu. Mēģinājām saprast, kādi apjomi šeit iespējami, kādas būtu apbūves un zemes gabala vēlamās proporcijas, saglabājot rekreācijas zonas un kokus. Risināmās problēmas ir iekļaušanās D daļas lokālplānojumā un transporta sistēma. Līdzās Pasūtītāja zemes gabalam ir vēl vienas plānotais apbūves zemes gabals, kas savienots ar mūsu zemes gabalu, varētu turpināt zaļās zonas integrāciju. Mūsu zemes gabals ir vistuvāk Salu tiltam un tam ir jābūt ar kaut kādu pievienoto vērtību, jānoslēdz apbūves apjoms. Prezentācijā redzama plānotā apbūve Z un D daļas – stāvu skaits un apjomu attiecības. Balstoties uz šo novietni analizējām skatu no pilsētas centra un pretējās puses. Esam iesnieguši minimālā sastāvā būvprojektu Rīgas būvvaldē, kas ir konceptuāli pieņemts, un saņēmuši aicinājumu risināt fasāžu un apjomu kompozīciju. Tas ir stāsts par apjoma un formas kompozīciju. Zaķusalas kontekstā kopā ar Daugavu veido spēcīgu raksturu, to vajadzētu atspoguļot arī arhitektūrā. Izveidojām shēmu un nonācām pie fasāžu apjoma kompozīcijas. Prezentācijā redzama piebrauktuve no plānotā ielu tīkla, savienojums ar publisko ārtelpu un plānoto pludmali, kā arī ģenplāna risinājums. Viens no apjomu projektēšanas principiem bija tos iegriezt ar skatu pret pilsētas centru, lai no visiem dzīvokļiem būtu skars uz pilsētas centru, nepagriežot nevienu plakni pret Salu tiltu, līdz ar to samazinot trokšņu ietekmi un saglabājot apstādījumus Z daļā, kā arī iekļaujot atsevišķu piekļuvi viesnīcas un dzīvojamām ēkām.

Mums bija diskusija ar būvvaldi ar norādi par alternatīvu fasāžu risinājumu izstrādi. Mēs vienojāmies par šobrīd izstrādāto variantu. Atļautais stāvu skaits šajā vietā ir 24, augstākā punkta atskaite samērota ar Salu tiltu, zemākā ar zemes gabala D daļu, lai veidotos dinamika. Ēkas būs iespējams pamanīt no 270 grādu leņķa un būs uztveramas kā vienots objekts, kas savienojas savā starpā. Viengabalainība. No Zaķusalas krastmalas ir redzama rekreācijas zona, abās pusēs ir parks. Iekšpagalms pieejams gan no veloceļa, gan sabiedriskā transporta maršruta puses. Prezentācijā redzams detalizēts risinājums ar ieejas mezgliem. Stiklojums fasādē aizņem gandrīz 50 procentus no kopējā apjoma. Prezentācijā ietverts skats no Salu tilta, parādās kompozicionālā līkne, kur iespējams redzēt Lucavsalu, kā arī Ziemeļu daļu ar attīstības līniju.

Gvido Princis: Arhitekta Jāņa Krastiņa vērtējums un konstatējumi ir iesniegti rakstiski.

Piedāvātā funkcionalitāte ir nepietiekama. Esam jau kolēģijā runājuši par Lucavsalas potenciālo apbūvi, arī tur bija norādes par nepietiekamu multifunkcionalitāti jaunās apkaimes būvprogrammā. Jūsu piedāvājums tomēr ir atšķirīgs – 2 dzīvojamie, 1 viesnīca. Kā Jūs komentētu iespējamo daudzfunkcionalitāti, veidojot pašpietiekamu attīstību, kurai no ār pasaules ir nepieciešams tikai piebraucamais ceļš un skats. Varbūt vajadzētu arī bērnu dārzu un Narvessen? Kāds ir funkcionālais piedāvājums?

Ernests Cerbulis: Pie ēkām bloķējas daudzstāvu autostāvvietas, līdz ar to veidojas telpas, kuras nav izmantojamas dzīvokļiem. Te arī loģiski tiks integrētas funkcijas, kuras ikdienā nepieciešamas iedzīvotājiem. Viesnīcas ēkai paredzēts āra paviljons, saistība ar publisko promenādi. Dzīvojamo ēku pirmajos stāvos ir iespēja ierīkot kafejnīcas vai citas funkcijas publiski pieejamas telpas.

Gvido Princis uzdod rakstiski iesniegto arhitekta Jāņa Krastiņa jautājumu.

Šobrīd tuvāk Salu tiltam ir izvietoti dzīvojamie apjomi, bet pēc loģikas tuvāk vajadzētu novietot viesnīcas apjomu.

Viktors Valgums: Kāda ir transporta un gājēju shēma?

Ernests Cerbulis: Gājēju shēma ir noteikta, esošais gājēju ceļa savienojums, no kura risinām iešanu caur rekreācijas telpai. Otrs savienojums ir no veloceļa un sabiedriskā transporta pieturas, nākotnē varētu pieslēgties promenāde. Auto, kas iebrauc no centra, brauc šādi (prezentācija), Z daļā nākotnē tiks pārbūvēts mezgls, lai atrisinātu ugunsdzēsēju auto piekļuvi. Jābūt divām ielām.

Viktors Valgums: Kādas ielas jāizbūvē?

Ernests Cerbulis: Šis ir plānotais griezum (prezentācija). Veidojas pieslēgums, risinājums minimālā sastāvā.

Egons Bērziņš: Cik iemītniekiem komplekss paredzēts?

Ernests Cerbulis: 192 dzīvokļi. Autostāvvietas rēķinātas, vairāk domājot par platībām, kā arī iespējams tās būs publiski pieejamas. Piemēram, ja ēkā izvietotā trenāžieru zāle nevar sevi uzturēt tikai no kompleksa iemītniekiem, tad jābūt piedāvājumam, lai to varētu apmeklēt citur dzīvojoši pilsētnieki.

Aleksandrs Feļtins: Kāda ir vidējā dzīvokļu platība?

Ernests Cerbulis: Dzīvokļu platības ir atšķirīgas, ēkas sašaurinās no pamatiem uz augšu. Varam piedāvāt individuālus plānojumus ar starpsienām katram dzīvoklim. Fasāžu un ēkas konstrukcijas risinājums pieļauj veidot individuālus plānojumus – piemēram, vienā dzīvoklī apvienojot vairākus blakus dzīvokļus.

Andris Kronbergs: Droši vien Jūs taču nebūvēsiet visus apjomus uzreiz, bet kompleksu nodosiet ekspluatācijā pa kārtām? Vai arī varēsiet ieguldīt uzreiz 100 miljonus?

Jānis Lasmanis: Mums ir doma bliezt visu uzreiz. Negaidīt kārtējo krīzi. Apzvērēt nevaru. Taču vēlme ir vienlaicīgi visus.

Ernests Cerbulis: Alternatīva – ja nu pārsteidz krīzes situācija – ir būvēt autonomu siluetveida apjomu, kas var funkcionēt atsevišķi, pēc laika būvējot nākamās divas.

Vilnis Šlars: Skatā no Lucavsāls varam vērot skulpturālu objektu, bet pārējais tam neatbilst. Kopējā kompozīcija, skatoties uz ēkām no tilta, nav izdevusies.

Ernests Cerbulis: Stāvu augstums un viss cits ir plānošanas stadijā, centāties vērā ņemt attīstības plāna aktualitātes un arī to apbūvi, kas tiek plānota blakus zemes gabalā.

Šis ir noslēdzošais apjoms, tam kaut kādā veidā jāatšķiras, nevis jāsaplūst ar zemāko apbūvi.

Atbildē no būvvaldes bija, ka ir skaidrs, kas notiek šeit – ir perimetrālā apbūve. Ja tā pietuvinātos pie 45 grādu nobrauktuves, kā atrisinātu rekreācijas, un kāds ir mērķis turpinot šo

apbūvi. Aizbūvēt kā kvartālu? Mūsu mērķis - iedosim šai vietai pilsēttelpas aspektā unikālu būvapjomu apvienojumu, kas nelīdzinās nekam citam. Salu tilts sākas no 5. stāva, piebūvējot klāt zemākas ēkas, tās pazūd. Dzīvokļi sākas tikai no augstākiem stāva.

Detālpārplānojums ietver pagriezienu pret pilsētas centru. Mēs to esam ņēmuši vērā. Tāpēc iespējams dzīvokļu skats ar vērsumu pret centru. Zemes gabals ir specifisks, neregulāras formas. Arhitektūra ir kaut kas, ko cilvēkam ir jāredz, tai jābūt zināmam piedzīvojumam.

Ilze Purmale: Vai esat runājuši ar īpašnieku – Merku, kas būvēs blakus gabalā.

Jānis Lasmanis: Komunicējām ar lielo kungu – ar igauņiem. Teica – bliežiet tik augšā. Neko daudz neinteresēja šis projekts.

Ilze Purmale: Merka zeme, vai izbūvēsiet piekļuvi viņu zemes gabalam? Lokāplāns ir izstrādāts un gaida no ministrijas ziņu par apstiprināšanu.

Andris Kronbergs: Vai lokāplāns attīstījās saistībā ar konkursa uzvarētāju?

Ilze Purmale: Jā. Vienīgi ūdens ceļi vairs nav ievadīti. Tie ir pazuduši. Merks teica, ka tas ir dārgi un grūti saskaņot.

Viesturs Brūzis: Cik nopietni ar ūdeni – vai tiks attīstīts ūdens transports.

Ernests Cerbulis: Konkursā uzvarēja arhitekti, kas paredzēja tikai veloceliņu. Lokālpārplānojumā bija ielikti ne tikai veloceliņš.

Ilze Purmale: Zaķusalas krastmalu pārceļas uz vidu, te paliek promenāde, tad izdarām to pašu, kas jau bija augšā. Jā, lokālpārplānā ir transporti. Tas nav caurejošais kā šis, bet transports ir. Lokālpārplāns noslēdzas [šeit], viņi parāda, ka tur ir tikai gājēji un velo. Vēl ir ideja veidot savienojumu zem rampām. Varbūt pieslēgumu veidot no otras puses? To var apdomāt.

Andris Kronbergs: Mēs atkal esam uzbūvējuši vienu ielu paralēli D krastmalai. Kāds ir iemesls to darīt? Tā ir pilnīga aplamība. Kāpēc tur ir iela?

Ilze Purmale: Tā ir domāta kā vietēja iela. Transports tur var braukt. Tas nav ļoti labs risinājums.

Gvido Princis: Vai esiet apsvēruši iebraukšanas iespējas no ielas Z pusē?

Ernests Cerbulis: Mums ir tikai viena vieta, kur mūsu zemes gabals pieslēdzas ielai.

Ilze Purmale: Bet šajā vietā arī potenciāli iespējama vēl viena paralēla iela.

Ernests Cerbulis: Ja būvatļaujā tiks pacelts jautājums risināt alternatīvas auto piekļuves, tad jāveic izpēte, to veic ceļu projektētāji un pateiks, vai tas ir labi vai nav, vai neveidosies sastrēgumi, vai izbūve ir pamatota. Manuprāt šajā stadijā uz to atbildēt nav iespējams.

Ilze Purmale: Plānojumā mums ir sarkanās līnijas, bet tas nenozīmē, ka visās sarkanajās līnijās ir jābūt transportam. Jo līnijā ir arī velo un gājēji. Tāpēc varbūt ir vērts vēl reiz izskatīt kādus variantus.

Ernests Cerbulis: Alternatīva versija pastāv neizbūvēt vienu posmu un vienoties ar blakus zemes gabala īpašniekiem.

Ilze Purmale: Tas neko nerisina, jo blakus zemes gabala īpašnieki agri vai vēl nāks ar savām iecerēm un kā viņi tiks klāt?

Lolita Sarma: Varbūt šis ir tas brīdis, kad varētu paprasīt tos jautājumus, kurus uzdod Būvvaldes padome. Nav pārdomāta sasaiste ar publisko krastmalu. Un nav pieļaujams variants ar krastmalu organizēt piebraucamo ceļu. Radot līdzīgu situāciju kā 11. Novembra krastmalā. Labiekārtojumam jābūt pārdomātam visā teritorijā. Uz šo brīdi nebija skaidras vīzijas par pirmajiem 5 stāviem, kas piekļaujas autostāvvietas apjomam. Nav skaidrs par apjomu novietojumu pret tiltu, kur trokšņu līmenis ir augsts. Tas apjoms, kas ir pret tiltu būtu atvēlams daudzstāvu auto stāvvietām. Tas būtu loģisks risinājums. Jāpārdomā labiekārtojums, jārisina un jādetalizē ēkas pieejamība zemes līmenī – jārisina tā, lai tiek uztverts acu līmenī. Pārāk tuvu viens no apjomiem atrodas zemes gabala ZA robežai – vai kaut kā neierobežojat blakus zemes gabala īpašnieku tiesības, Bet pievīrztot augstbūvi tik tuvu zemes gabala robežai. Nav jau tā, ka nevarat kaut ko mainīt no telpiskās kompozīcijas viedokļa.

Ernests Cerbulis: Mēģināšu vēl reizi par krastmalu. Šis ceļš nav jāņem vērā, ielikts ar domu, ka par to varētu braukt tikai velotransports, varbūt nedaudz auto. Priekšplānā esošai zonai lielāko daļu veido rekreācijas zona, kurā ir paviljons. Nākotnē labi savienosies ar promenādi. Mēs redzam nosacījumus, ka ir ērti D pusē. Par šo tieši tāpat – kopīga rekreācijas zona ar sporta aktivitāšu laukumu visiem pārējiem iemītniekiem. Mēs šo saredzam kā vienkāršāko un saprotamāko veidu, kā risināt publisko funkciju un piekļūšanu. Apvienojam plūsmas vienā. Ievērojam apkārtējo kontekstu.

Lolita Sarma: Mēs domājam, ka jāmeklē citi risinājumi.

Egons Bērziņš: Vai tiešām vienīgā iespēja pieeja jūsu objektam ir Merkam izbūvēt ceļu? Bruģējat sev nākotnes scenāriju? Jo labāk, ja varētu būt viesnīcas otrā pusē, pie nobrauktuves būtu ieejas un viss pārējais. Tad varētu būt arī pirmā kārtā, otrā un trešā.

Ernests Cerbulis: Nobrauktuve nav estētiska. Piesārņojuma aizsargslānis būtu dabiski izveidojies. Mēs izbēgam no situācijas, kas radītu sastrēgumu uz Salu tilta. Te transporta plūsma labāk sadalās. Uz visu šo D daļu ir tikai viens tilts. Visi brauks pa šo ceļu augšā, lejā. Pat, ja uztaisa paralēlu lielu brauktuvi, risinājums nav vērsts uz pilsētas vides kvalitāti un transporta noslodzes atrisinājumu.

Gvido Princis: Vai situāciju esat modelējuši situāciju vai tā ir Jūsu pārliecība? Vai esat lietojuši modeļus, lai nonāktu pie šī secinājuma, analizējuši transporta plūsma.

Ernests Cerbulis: Transporta plūsma analizēta lokālplānojumā, kurā paustas šīs idejas. Prezentējam idejas publiskajā apspriešanā. Tas ir, kā es redzu dabā. Tā nav slikta ideja. Ir šķēršļi, tie ir redzami un zūd publiskās ārtreļpas kvalitātē. Tad jau varam apbūvēt visu zemes gabalu. Šis risinājums ir atbilstošs un reāli izdarāms. Te būs nākamais scenārijs.

Lolita Sarma: Mēs neesam pārliecināti, kas pirmais uzcelš, bet tas jautājums ir par lielo dzīvojamo intensitāti, kurai vajadzētu arī sociālo infrastruktūru. Te ir tikai viena izeja uz pilsētu.

Gvido Princis: Vai esat rēķinājuši sociālās infrastruktūras nepieciešamību šim objektam pie šī scenārija, kad vienā paņēmienā plānojat uzbūvēt visus 3 apjomus. Kas vēl ir nepieciešams?

Ernests Cerbulis: Blīvums nav tik liels, lai radītu tādu ietekmi. Dzīvokļu skaits nav tik liels, lai radītu ietekmi noslodzes ziņā. Bet tas jāņem vērā, risinot visu Zaķusalas apbūvi.

Gvido Princis: Bērnudārzi, skolas, veikali?

Ernests Cerbulis: Vai tiešām visi vēlēšies iekārtot savu dzīvi pilnībā uz salas. Pārdaugava ir tuvu. Iespējams izmantot to, kas ir uz kontinenta. Risināt sociālo dzīvi šajās ēkās – tam nav arī pieprasījuma. Mēs varam nodrošināt tās funkcijas, kas vajadzīgas dzīvošanai. Pilsēta attīstās un Zaķusala nav tik tālu no kontinenta. Sala jāuztver kā daļa no Rīgas centra, kur visi dzīvo un mācās centrā. Nedomāju, ka te izveidosies atsevišķs centrs – Zaķusala. Tādu scenāriju par neiztēlojos.

Lolita Sarma: Uz projekta iesniegšanas brīdi, jums nebija skaidrs par pirmajiem stāviem, par kopējo būvmasu – kopējais apjoms. Kas ir tās telpas, kas atrodas pirmajos 5 stāvos?

Ernests Cerbulis: Tur ir telpas, kurām nevajag dabīgo apgaismojumu. Esam izveidojuši iespēju komercplatībām izvietoties šajos ēkas stāvos. Ja nodefinētu telpas, būtu interpretācija. Varētu nosaukt funkciju, bet tas nenozīmē, kas mums tāda būs – tikpat labi varētu būt cita funkcija.

Varam, protams, diskutēt par fasādēm, jo pagaidām tā ir tikai skičveida ideja.

Gvido Princis – vērsas pie Lolitas Sarmas. Ierosinājumu šo projektu izskatīt RPAB kolēģijā saņēmām no Būvvaldes – kontekstā pēc analogijas ar Lucavsālas apbūves priekšlikumu. Tiek plānots apjomīgs pēc struktūras un vizuālā tēla objekts pilsētnozīmīgā vietā. To izdiskutē Būvvaldes padomē un pēc tam apspriežam birojā. Lai saņemtu padomus, ieteikumus, ka būtu risināmi kontekstā ar priekšlikumu – gan telpiskiem, funkcionāliem, estētiskiem risinājumiem. Pēc apspriedes sniegsim atbildi Būvvaldei, kā tālāk ieteiktu rīkoties šī projekta kontekstā.

Lolita Sarma: Apbūves noteikumi nosaka, ka var lemt par arhitektūras konkursa nepieciešamību pilsētnozīmīgās vietās. Vai šis priekšlikums ir pietiekami kvalitatīvs, vai stadija ir akceptējama tālākai izstrādei, lai pieņemtu, ka konkursa rīkošana nav samērīga? Precizējot pirmajā daļā – šī ir pilsētnozīmīga vieta. Vai dodam iespēju ar rekomendācijām tālāk strādāt pie risinājuma, uzlabojot piedāvājuma skici. Būvvalde deva zaļo gaismu tālākam risinājumam.

Gvido Princis: Ieteikumi tālākai rīcībai – lai pasūtītāji un autoru strādā tālāk.

Diskusijas sadaļa

Gvido Princis: Zaķusalas lokālplāns ir apstiprināts. Uzaicinu kolēģijas locekļus komentēt apbūves priekšlikumu kontekstā ar Rīgas teritorijas plānojuma risinājumiem Zaķusalā un

lokālplānojuma risinājumiem teritorijai uz dienvidiem no apskatāmā zemesgabala, kur attīstību un apbūvi plāno SIA "Zaķusala Estates", un vērtēt pamatojumu (argumenti) objektam piemērot arhitektūras konkursa procedūru. Vai attīstības priekšlikums atbilst plānojuma uzstādījumiem? Kādi būtu Jūsu ieteikumi?

Ilze Purmale: Teritorija ar visu mazo daļu no Merka lielās ieceres, biroja apjomi, tiešām ir vērts tos būvēt neatkarīgi brīvstāvoši apjomi. Piedāvājumā var redzēt, ka tie iespējami kā atsevišķi skulpturāli elementi. Apjomi izvietoti, ņemot vērā visus vēja virzienus un visas aerācijas lietas – tas tiešām tā arī ir. Merkam iecerēta ritmiska kvadrātveida apbūve. Šis sākums arī piesaka tālāko ritmisko apbūvi.

Par piebraukšanu – šis ir vienkāršākais variants, tas nav tik intensīvs. Pa vidu velo un atpūtniekiem. Transports pa vidu vairāk vai mazāk būs. Protams, būtu labāk, ja visa krastmala būtu ar strupceļiem, izmantojama tikai gājējiem, velo un atpūtniekiem. Risinājums, kuru aplūkoju, nebūs ne lēts, ne vienkāršs. Jārēķinās, ka blakus zemes gabalu īpašnieki arī vēlēšies kaut ko darīt. Un piekļūšana būs tikpat svarīga. Ja tiek īstenots šis variants, tad jāreķinās, ka arī citi izmantos tos pašu ceļus. Mums ir bijušas ne viena vien diskusija par transporta maršrutiem Zaķusalā. Mēģinām risināt, kā cilvēkam ir ērtāk. No tāda viedokļa varētu padomāt par piekļūšanu, bet principā objekts ir atbalstāms, iederas, labi sasaistās ar pārējo attīstību un Zaķu salas otru pusi. Jo iecerēti arī citi brīvstāvoši apjomi. Tilta bas puses tiktu iezīmētas ar augstbūvju grupu elementiem. Par bērnodārzu – es domāju, ka lokālplānojumā Merks ir paredzējis bērnodārzu. Ieteiktu paskatīties tos risinājumus – jūs varētu varbūt apvienot spēkus. Parēķināt uz kopējo bērnu skaitu. Centrā vieta ir ierobežota, bet ja top jaunas dzīvojamās platības, jānodrošina infrastruktūra.

Gvido Princis: Tātad – obligāti ideju konkursu organizēt nebūtu nepieciešams, būvobjekta autori varētu turpināt darbu. Konceptuāli iederīgs risinājums, ieteikums – risināt piekļūšanu no Z daļas, detalizēt kontekstā ar Merka zemes gabalu. Un risināt sociālo infrastruktūru.

Egons Bērziņš: Konkurss nav nepieciešams. Iespējams būvēt arī pa kārtām, sākot ar viesnīcas priekšplāna torni, tad ir vieglāk risināt saistību ar estakādi un priekšplāna fasādes. Estētiskais pasniegšanas veids – ir vēl viens aspekts, par ko domāt. Lai redzam cienīgu arhitektūru, piebraukšanu, vajadzētu līdz detaļām uzlabot visu priekšplānu. Zaķusalas vērti – labais pagrieziena punkts, tas ir būtisks. Te pastāv trešā dimensija kā tāda dāvana arhitektam. Visi saka - no 5. ēku stāva redzamas tikai tilta margas, nu tad tur braucam iekšā, to var izdarīt. Es saprotu, ka ar Pasūtītāju sarunas ir bijušas un tas nav viņam svešs variants, ka sāktu ar viesnīcas apjomu Z. Peldētavu nevajadzētu iznīcināt. Jāmeklē citu piekļūšanas veidu. Lai ir iebraukšanu kā pie Rīgas pils. Nevajag to ceļu, atstājiet to zaļo trīsstūri, lai cilvēki peldas. Lucavsāls peldētava ir A pusē, pēcpusdienas saule tur nav.

Gvido Princis: Konceptuāli netiek atbalstīta konkursa rīkošana, viesnīcu – ieteicams risināt apjomā gar Salu tiltu, veidot “urbānāku” vidi pret šo maģistrāli. Padoms par mājokļiem - tos būvēt zemes gabala iekšpusē. Risināt piebraukšanu ar mērķi izbrīvēt šo daļu.

Vilnis Šlars: Labi iesākts darbs. Bet nepieciešams piestrādāt pie piekļuves risinājuma – tā ir neizstrādāta projekta sadaļa, ka attiecināma uz transportu un gājējiem. Varētu padomāt par

mezglu izstrādi. Es biju klāt pie konkursa, kas tur bija – piekļūšana ir ļoti neizstrādāta. Un vairāk jāiedziļinās tajā, kas plānots blakus zemes gabalos. Krastmala, par ko visi cīnījās lielā konkursa ietvaros un te pēkšņi tas viss ir pilnībā nosvītrots.

Gvido Princis: Tātad aicinājums detalizētāk izstrādāt pieguļošo urbāno apkārtni – gājēji, transports.

Andris Kronbergs: Man ir pārsteigums, ka lokāplāns ir attīstījies pret ielu, D daļu. Mēs arī konkursu taisījām un domājam, kā atbrīvot D daļu no transporta. Ja tas aizgājis tādā virzienā, tad īsti nesaprotu, bet tas neattiecas uz Jūsu projektu. Jūs rīkojaties saskaņā ar likumu. Taču tas nav labs veids – D būvēt ceļu. Pilnīgi noteikti varētu atrisināt piekļūšanu no Z, tad viss izskatās estētiskāk un racionālāk. Ja tas vēl nav tik tālu aizgājis, tad vēl varētu padomāt. Vēl otrs jautājums – par kompozīciju. Kā brīvēstāvoši apjomi atbilstoši iesāk regulāro apbūvi. Manā skatījumā risinājums ir piemērots. Vērts padomāt, kāda ir saskarsme ar zemes līmeni, citādi ir iespāids, ka ir noslēgts objekts. Nav atvērtības pret apkārtni, apbūve ir diezgan noslēgta. Ieteiktu padomāt, vai tiešām pirmie stāvi nevarētu atvērties pret dabu un tad tie apjomi peldētu zaļajā parkā? Risināt labākā kvalitātē un skatīties, kā apbūve integrējas apkārtnes īpatnībā. Tālāk seko perimetrāla apbūve, saikne šiem apbūves risinājumiem ir būtiska. Jūs veidojat skulpturālus veidojumus, kuriem saikne ar zemi ir būtiska. Tur droši vien vēl ir iespējas. Ieteiktu tomēr apsvērt iespēju būvēt pa kārtām, nav piedzīvoti gadījumi Latvijā, kad tik lielas mājas būvētu vienlaicīgi. Mūsu pieredze liecina, ka nekas tāds nav noticis.

Ja esat izanalizējuši ugunsdzēsības un apkārtapbraukšanas jautājumus. Visām mājām ir apkārt jāapbrauc un tas ceļš nedrīkst būt tuvāk par 5 m un tālāk par 20 m. Tajā stūrī, kurā apjomi ir tuvu zemes gabala robežai, to nemaz nevar izdarīt. Tas var izmainīt kompozīciju. Ir vērts varbūt pārbaudīt kā ieteikumu. Lielās mājas prasa tāds zināmas lietas, bez kurām tās nevar iztikt. Vai lielā līdzība ēkām, kurām tomēr ir atšķirīgas funkcijas, ir pamatota. Vai nav jābūt atšķirīgiem arhitektūras risinājumiem? Viena ir viesnīca, viena ir liela dzīvojamā ēka un viena ir mazāka dzīvojamā ēka. Katrai ir savs arhitektoniskais moduļu veids. Konceptuāls jautājums. Arhitektūras konkurss nav vajadzīgs, vietai jau ir raksturs. Tomēr, apjomi kopumā atgādina lielus birojus.

Gvido Princis: Apskatīt piekļūšanu, pilnveidojot urbānos risinājumus, kā integrēt kompleksu pieguļošo teritoriju nākotnes apbūves vīzijā. Ieteikums apskatīt ugunsdrošības jautājumus, akcents uz īstenošanu pa kārtām, , apjomu arhitektonisko risinājumu izstrādāt detalizētāku.

Jānis Dripe: Piekrītu Andrim, ka šī iela un piekļuve krastmalai būtu risināma citādāk – ja var ko darīt lietas labā. Krastmalas bloķējums ir liels zaudējums. Tur varētu būt mazi restorāniņi un laivu piestātnes. Te jau būtu normāla publiskā funkcija – ietves, neliela apbūve. Par konkursu – tas būtu bijis nepieciešams, bet tagad jau viss ir nokavēts. Ja ēkai ir terasējums, tad to būt labi izmantot dzīvojamai daļai. Dzīvojamai apbūvei ir labi skati, ir potenciāla vieta balkoniem un ārtelpai. Atgriezoties pie 5. stāva – ir laba iespēja pāršķelt vēl ar 2 stāviem un iegūt atraktīvu risinājumu, kas ēkas padarītu labākas. Būtu ieteicams sastrādāties ar pārējo zemes gabalu apbūves izstrādātājiem. Jāpadomā par zemes līmeni, lai tas ir maksimāli draudzīgs, caurstaigājams, publiski pieejams. Savā laikā Skanstes virsotnēs tieši šī problēma nav atrisināta. Un publiskā infrastruktūra, autostāvvietas, piebraukšana – viesnīca kā daļa no

garāžas jumta. Un tad tas kaut kā attaisnotos. Apmeklētājs nonāk uz garāžas jumta, kas ir viesnīcas priekšlaukums.

Gvido Princis: Konceptuāli atbalsts, bet ieteikums risināt dialogu ar kaimiņiem, lai veidotu kopēju struktūru, piektais līmenis. Stāvvieta kā iespējama jumts.

Viesturs Brūzis: Ceļš gar upes malu jālikvidē. Iespējama iebraukšana no otras puses – zem tilta. Tad ir komfortabla priekštelpa, kas paliek tīrāka no transporta.

Fasādes ir ļoti līdzīgas, universālas un faktiski vairāk nolasās kā biroja ēkas nevis dzīvojamās. Cilvēki vairs nevēlas iet tikai uz dzīvojamo funkciju, bet gan ir priecīgi, ja tuvumā ir veikals un nav jāskrien uz to pāri tiltam. Jaunajā Teikā ir viss, pārējais atkarīgs no kvalitātes.

Ernests Cerbulis: Fasādes pagaidām vienādas ir apzināti, bet strādājam tieši pie atšķirīgajiem apdares elementiem. Mūsdienīga risinājuma amatniecība, ieejas mezglu, nenosakāmas formas hromēti elementi – šajā izstrādes stadijā vēl nav kopsaucēja, kādai vajadzētu būt fasādei. Fasādes elementi ēku padarīs savdabīgu, fasāde būs kā fons.

Viktors Valgums: Attiecībā no iebraukšanu būtu vēlams apskatīt risinājumu no Z puses. Vai līdz galam ir viesnīcas risinājums 1. stāva līmenī. Fasādes, manā skatījumā, varētu būt ar atšķirīgām kompozīcijām. Vēlētos telpisku akcentu. Uzmanītos no attālumiem no robežām.

Attiecībā uz bērnu dārzu, dažviet pasaulē ir redzēti, ka ēkas jumtu terasi izmanto bērni novietnei, kas paaugstina apbūves pievienoto vērtību.

Gvido Princis: Bija profesionāli ieteikumi. Šajā projektā vēl jādomā par papildus funkcijām, drošību, estētiku un citiem aspektiem. Izstrādāt trīs apjomu atšķirīgo raksturu - tam jāklūst par iekšēju uzdevumu. Jautājums par būvniecības kārtām – ja, piemēram, uzbūvē tikai vienu kārtu (ēku)?

Lolita Sarma: Panorama Plaza ir negatīva pieredze ar realizāciju, to ņemot vērā, lūdzām projektam Zaķusalā precizēt būvniecības kārtas un to ietekmi uz pilsētas siluetu. Un tad uz šīs analīzes pamata arī secināt, kādā veidā būvniecība tiktu realizējama. Jo Rīgā nav tāda piemēra, kurā šāds apjoms tiktu realizēts vienā paņēmienā.

Pasūtītājam par labu Būvvalde pieņēma lēmumu par konkursa nerīkošanu, salīdzinājumā ar lēmumu, kas bija Lucavsalā. Ja tad netika pieņemts organizēt konkursu, tad šis priekšlikums ir ar lielāku pienesumu Rīgas arhitektūrā. Jautājums arhitektiem – vai Jūs savā profesionālajā redzējumā īstenosiet visu šodien dzirdētos ieteikumus. Vai nesanāks tā, ka pieņemjam ar skaistu žestu nerīkot konkursu, un pēc tam izrādās, ka esam pieņēmuši nekorektu lēmumu?

Gvido Princis: Galvenie ieteikumi ir risināt piekļūšanu, funkciju paplašināšanu, par telpisko kompozīciju lielu kritiku nedzirdēju. Detalizētāk būtu jāpadomā par apkārtni.

Lolita Sarma: Prieks, ka esat ņēmuši vērā to informāciju, kuru izdiskutējām Būvvaldes padomē. Un arī esat iedevuši tos virzienus detalizētāk tiem jautājumiem, kurus pacēlām. Varētu vēl padiskutēt par funkcionalitāti ēkām – mūsu Būvvaldes pieredzē Z-Tower un arī citi piemēri liecina, ka tiešām būvniecības laikā mainās funkcija. Projektētājiem būtu jāpiedomā pie tā, ka tāda iespēja var pastāvēt.

Gvido Princis: Diskusijas kopsavilkums.

Vairuma kolēģijas locekļu ieskatā darbs pie attīstības priekšlikuma būtu vēl turpināms (nepiemērojot obligātu arhitektūras ideju konkursa procedūru), tā turpmākajā posmā pārskatot un detalizējot sekojošus plānotās apbūves ieceres arhitektūras un pilsētbūvnieciskos aspektus. Ņemot vērā teritorijas novietni (šobrīd neapbūvēta teritorija kvartālā starp nozīmīgu pilsētas maģistrāli un ainaviski kvalitatīvu ūdensmalu), ieteikums pārskatīt objekta funkcionālo un pilsētbūvniecisko risinājumu, tas ir, veidot pilsētvidi un galveno piekļūšanu zemesgabalā (arī iebrauktuvi) no ziemeļiem, izvietot viesnīcas apjomu tuvāk transporta maģistrālei, pēc iespējas saglabājot ainavas un vides kvalitātes vērtības dzīvojamām ēkām teritorijas dienvidu pusē pret Mazo Daugavu. Lai arī tiek pausts, ka apjomīgo projektu iecerēts īstenot vienā kārtā, tā mērogs un arhitektūras risinājumi būtu detalizējami, pieļaujot iespēju to īstenot pa kārtām (piemēram, apjoma kompozīcija, funkcionālais risinājums, teritorijas labiekārtojums un arhitektoniskais tēls). Ir skaidrs, ka veidojot pilsētvidi konkrētajā vietā būs nepieciešama daudzfunkcionalitāte ar pietiekamu publiskas nozīmes (publisko pakalpojumu) objektu īpatsvaru. Šobrīd iztrūkst pārskatāmas diagrammas par paredzētas tipoloģijas spēju nodrošināt telpas publiskām programmām, kuras vērstas gan uz iedzīvotājiem priekšlikumā paredzētajā jaunbūvē, gan arī, kura būtu vērsta uz Salas apmeklētājiem (vai priekšlikums vispār paredz telpas veikaliem, kāds ir nepieciešamās sociālās infrastruktūras aprēķins, u.tml.).

Ernests Cerbulis: Paldies par profesionāliem viedokļiem un padomiem, visi viedokļi ir ņemami vērā un ir iespēja tos realizēt. Es atbalstu viedokli pieslēgties no ziemeļiem un likvidēt ceļu gar upi. Taču tas nav atkarīgs tikai no mums. Ja mēs to varētu risināt vieni paši, mēs to darītu. Attiecībā uz apjomiem, noteikti daudzveidīgie komentāri tam nāk tikai par labu.

Lolita Sarma: Ja mēs visi piekrītam, ka šādā veidā organizēt transporta plūsmu gar krastmalu nav pieņemami, tad kāds ceļš būtu ejams projektētājiem? Kādi būtu tie instrumenti, kādā veidā mēs varētu palīdzēt.

Andris Kronbergs: Ja lokālplānā saskaņā kāds neloģisks risinājums, tad ir iespēja, ka Pilsētas arhitekta kolēģija raksta iesniegumu lokālplānā izstrādātājiem un lūdz komentāru par šo risinājumu, piedāvājot alternatīvu, vai ierosina veikt lokālplānā korekcijas.

Ilze Purmale: Lokālplāna izstrādātāji ir Metrum. Mēs varam šajā gadījumā palīdzēt, savedot kopā šī zemes gabala un blakus esošā zemes gabala īpašniekus, lai kopīgi risinātu transporta plūsmas maršrutu. Bet kurš izbūvēs? It kā jau sarkanās līnijas visur parādās, viss mezgls ir sarkanajās līnijās.

Gvido Princis: No šīs diskusijas Jums ir mandāts aktīvāk risināt piekļūšanu, veidojot to no ziemeļu daļas. Risinājums jāatrod tāds, lai tas ir iederīgs kopējā transporta sistēmā, gan atbilst normām un noteikumiem – pagaidām nav saskaņā faktori, kas to padarītu neiespējamu. Ilzes Purmales ieteikums par sadarbību ar kaimiņu zemes īpašniekiem ir ņemams vērā, padomājot kā visos trijos zemes gabalos būtu ērta piekļuve. Tas nozīmē nebūvēt lieku ielu. Mums visiem jāpatur prātā, ka būvēt jaunu ielu gar Zaķusalas D daļu nevajadzētu.

Lolita Sarma: Mums nemaz nav daudz instrumentu, ar ko operēt tālāk. Ja šeit ir sarkanās līnijas – neviens dokuments nepasaka, ka tās nav paredzētas transportam.

Gvido Princis: Tātad, ārpus konkrētā apbūves priekšlikuma, bet kontekstā ar līdzšinējo diskusiju Rīgas pilsētas arhitekta kolēģijā (sēdes protokolu skatīt šeit) par Zaķusalas dienvidu daļas attīstību kā dzīvojamās apbūves teritoriju, kolēģijas locekļi pauž satraukumu par izskanējušo, ka saskaņā ar apstiprinātā lokālpilnojumā risinājumiem (autori SIA «Metrum» un SIA «RUUME arhitekti») paredzēts veidot jaunu pilsētas ielu starp plānoto dzīvojamo apbūvi un Mazo Daugavu, tādējādi faktiski degradējot esošās ainaviskās un vides kvalitātes vērtības Zaķusalā, kā arī mazinot nākotnes iedzīvotāju iespējas baudīt kvalitatīvu publisko ārtelpu – Mazās Daugavas krastmalu.

Tātad, kolēģijas locekļi pieņem konceptuālu blakuslēmumu, par to, ka Zaķusalas D daļas promenāde veidojama pēc iespējas draudzīgāka videi un nākotnes salas iedzīvotājiem, pēc iespējas saglabājot salā esošo zaļo struktūru. Kā arī, pauž vienprātīgu nostāju un aicinājumu atbildīgajām institūcijām (tajā skaitā Rīgas domes Pilsētas attīstības departamentam, Rīgas pilsētas būvvaldei un pašvaldības aģentūrai “Rīgas pilsētas arhitekta birojs”) argumentēt esošās ūdensmalas vides kvalitātes vērtības, veicinot alternatīvus infrastruktūras risinājumus un nepieļaut ielas būvniecību kvalitatīvā vidē.

Pielikumā:

- 1) J. Krastiņa atsauksme par projektu uz 1 lp.,
- 2) H. Gūtmanes atsauksme par projektu uz 1 lp.

Vadītājs

G. Princis

Protokoliste

A. Lūse

Atsauksme par Rīgas pilsētas arhitekta kolēģijas 2019. gada 14. maija sēdē

**izskatāmo projektu "Jaukta tipa ēkas jaunbūve Zaķusalas krastmalā 19 (2a)"
(autori - SIA "DEI arhitekti").**

Projekta prezentācijas materiālā nav parādīts ģenerālpilāns, tāpēc nevar pilnvērtīgi spriest par paredzamās apbūves visām pilsētbūvnieciskajām kvalitātēm. Spriežot pēc izstrādātajām skicēm, 1) problemātisks ir projektēto celtnu augstums un telpiskais veidols, un 2) nepieļaujama ir paredzētā funkcionālā izmantošana.

Šai sakarā:

- 1) Noteikti pārskatāms spēkā esošais detālpilānojums un pieļautie apbūves augstumi. Stingrāk nosakāmi apbūves telpiskā izveidojuma principi, nepieļaujot brīvi izkaisītu apjomu būvēšanu. Konkrētajā gadījumā piedāvāts tieši tāds risinājums. Tas neatbilst ne pilsētbūvnieciski ļoti nozīmīgajai vietai, ne Rīgas apbūves tradīcijām plašākā mērogā.
- 2) Konkrētajā vietā nepieciešama daudzfunkcionalitāte ar pietiekamu publiskas nozīmes (publisko pakalpojumu) objektu īpatsvaru. Nedrīkst nobloķēt iekļūšanu Zaķusalā vienīgi ar dzīvojamajām ēkām. Dīvaini, ka kompleksā paredzētās dzīvojamās ēkas novietotas tuvāk transporta maģistrālei, bet viesnīca – aiz tām.
- 3) Apbūves principi konkrētajā vietā nosakāmi ar detalizētiem pilānojuma noteikumiem, bet konkrēti risinājumi – arhitektūras konkursa rezultātā.

Ar cieņu

Jānis Krastiņš

Ieteikumi leceres pilnveidošanai: "Jaukta tipa ēkas jaunbūve Zaķusalas krastmalā 19 (2a)" (autori - SIA "DEI arhitekti"). Rīgas pilsētas arhitekta kolēģija, 2019. gada 14. maija sēde.

2019. gada 10. jūlijs

Pieejamie projekta materiāli sniedz nepilnīgu un nedaudz mulsinošu informāciju par publiskās ārtelpas risinājumiem:

(a) nav parādīti konceptuālie telpiskās struktūras risinājumi (ja tādi ir) projekta robežās (b) trūkst publiskās ārtelpas telpiskās struktūras analīzes ārpus projekta robežām (minimāli Zaķusalas Z daļas telpā);

(c) labiekārtojuma pārāk konkrētā detalizācija, kaut arī veidotā ar mērķi ilustrēt radītājos izteikto ārtelpas programmu, nav efektīvs telpiskās kvalitātes noteikšanas instruments esošā projekta stadijā. Izveidotā ārpus konceptuālās telpiskās struktūras konteksta, labiekārtojuma vīzija pakļauta lielo izmaiņu (arī radītājos) riskam nākamās projekta stadijās.

(d) konceptuālā līmenī nav noteikta ārtelpas labiekārtojuma elementu, kuri nodrošinās vides kvalitāti, instrumentu pakete. Piemēram, nav parādīts, kādā veidā ar ārtelpas struktūru un ārtelpas labiekārtojumu pārvarēt transporta organizācijas (piem., D krastmalas telpas šķelšanu ar satiksmes infrastruktūru) izaicinājumus, nodrošināt līdzsvaru starp iespējamo un nepieciešamo zaļās infrastruktūras apjomu, kā saglabāt D krastmalas dabīgo raksturu, neizbēgami palielinoties antropogēnai slodzei, kādus ilgtspējīgus ārtelpas risinājumus (piemēram, nokrišņu ūdeņu savākšanas, vēja ietekmes regulēšana ar apstādījumu un labiekārtojuma elementu palīdzību un citus) var izmantot, nodrošinot vides kvalitāti.

Nemot vērā augstāk minēto, ieteicams projekta nākamajās attīstības stadijās (labāk kā pirmo nepieciešamo soli)

1. Noteikt noteikti saglabājamo, pārveidojamo un reducējamo vides kvalitātes elementu kopu, formulējot PAMATA VIDES KVALITĀTES UZSTĀDĪJUMU.
2. Noteikt ainavas un ārtelpas PRIORITĀTES (piemēram, D krastmalas dabīgā rakstura saglabāšana, lēnās satiksmes dalībnieku komforts un citus) un veidot ārtelpas programmu ar mērķi šīs prioritātes maksimāli īstenot.
3. Attīstītājam parādīt labas prakses piemēru un uzdot projektētājiem radīt telpiskas struktūras konceptuālu risinājumu (telpisko vīziju) ārpus projekta robežām (urbāno, semi – urbāno, dabas ārtelpas struktūras elementu sistēma, tajā skaitā laukumu, parku, skvēru, pludmaļu, ūdens transporta un t.t. savstarpējo sasaisti un mijiedarbību).
4. Projektētājiem radīt labas ārtelpas projektēšanas prakses piemēru, izstrādājot pp. 1 un 2 aprakstīto (vismaz) projekta robežās, gadījumā, ja Pasūtītājs nav gatavs spert p.3 minēto soli.
5. Izstrādāt ārtelpas labiekārtojuma elementu, tajā skaitā apstādījumu, paketi, kura nodrošina pamata vides kvalitātes uzstādījuma un noteiktas ainavas un ārtelpas kvalitāšu realizāciju.

Prezentēta iecere, ja realizēta, kļūst par piemēru un būtiski ietekmē nākamo salas apdzīvošanas procesu. Tas uzliek papildus atbildību gan attīstītājam, gan pilsētai, gan projektētājiem. Augstāk minētās nepilnības un ieteikumi noteikti palīdzēs pārvarēt lielus projekta izaicinājumus, ietaupīs nākamās konfliktus un atvieglās projekta nākamo detalizācijas līmeņu izstrādi.

Helēna Gūtmane, ainavu arhitekta